

# Býci dojených plemen v Hradištku

V polovině května se na inseminační stanici společnosti Natural v Hradištku pod Medníkem konal tradiční „býčí den“ neboli přehlídka plemenných býků společnosti Natural. Oproti posledním ročníkům se vydařilo počasí, takže se přítomní zájemci mohli pokochat perfektně připravenými plemeníky jak dojených, tak kombinovaných a masných plemen.

V první části přehlídky, kterou komentoval šlechtitel společnosti Natural Ing. Josef Šlejtr, se představilo osm býků strakatých plemen a po jednom zástupci plemen jersey a brown-swiss.

## Strakatá plemena

Přehlídku zahájil býk strakatého plemene Wattzahl HG-427, který byl koupen na aukci v Německu a nedávno opustil izolační stáj. „Wattzahl je mimořádně pěkně stavěným býkem. Stavba jeho těla vyniká harmonií všech proporcí při výborném užitkovém typu. Jeho otcem je Watt, který má zatím také pouze genomické prověření. Hodnota společného česko-rakousko-německého selekčního indexu gGZW je u tohoto plemeníka vysoká – činí 137 bodů,“ komentoval Šlejtr a dodal, že Wattzahl je zapsán v oddílu M plemenné knihy českého strakatého skotu a dá se tedy využít i v chovu krav bez tržní produkce mléka.

Na aukci byl zakoupen i další strakatý býk Symme BD-098. Symme pochází ze známé farmy Burger. Otec Symposium i otec matky Ricki jsou poměrně málo frekventovanými býky a Symme tak nabízí z tohoto pohledu alternativní původ. Matka pochází z hluboké rodiny matek býků Resl. Jak upozornil šlechtitel, ze stejné rodiny pochází mezi jinými i velmi využívaný Rumdeuter RAD-155. Také Symme je prověřen genomicky, jeho hodnota gGZW je 126. „Symme má vynikající predikci lehkých porodů a tak jej můžeme doporučit pro inseminaci jalovic,“ je přesvědčen Ing. Šlejtr.

Z atraktivní kombinace býků prověřených kontrolou dědičnosti podle potomstva pochází Mahut MOR-243. Jeho otcem je Manton a otcem matky Hutera. Oba otci býků mají již dokonce dcery z opakovaného nasazení a zejména Hutera se podle řečníka hodně polepšil. Mahutova matka Adele je dcerou Hutery z testace a Mahut je tak velmi raným Huterovým vnukem.



► Prvním z předvedených strakatých býků byl Wattzahl HG-427



► Valor RAD-499 disponuje vysokou předpovědí pro utváření vemene dcer, která je genomicky vyjádřena hodnotou 126 bodů

S katalogovou čtyřkou se předvedl nejoblíbenější mladý strakatý býk Naturalu JHB Mogul HG-402. Tento plemeník pochází ze špičkového domácího chovu Zemědělská a. s. Horní Bradlo. Jeho otcem je Waldbrand a matka JHB Eva 3 vyniká mimořádným mlékem s indexem stáda 144. Z této krávy stojí na ISB v Hradištku ještě dva polobratři Mogula po Mantonovi s GZW 124 a 125. „Sám Mogul kromě vysokého genomického profilu ukazuje vynikající výsledky vlastní plodnosti. Zkušenosti s telením pak ukazují vhodnost Mogula pro využití i na jalovice. Mogul je mimořádně kompletním býkem, což je důvodem jeho popularity,“ konstatoval Josef Šlejtr.

Vysokou oblibu si u chovatelů získal i v Německu zakoupený Valor RAD-499. Jeho otcem je TOP 2 GZW mezi býky prověřenými kontrolou dědičnosti Reumut. V pozici otce matky najdeme „vemenáře“ Raua. Mateřská část rodokmenu u Valora také vyniká vysokými známkami za vemeno. Není proto překvapením ani vysoká předpověď pro utváření vemene dcer, která je genomicky vyjádřena hodnotou 126 bodů.

## Plemeno montbeliarde

Prvním předvedeným zástupcem plemene montbeliarde byl na přehlídce Valfinův syn JHB Latex NIC-051. Latex je synem několikanásobné matky býků JHB Regina z Horního Bradla. Tato plemence

se zde narodila po dovozu embrya z Francie. Latex má podle řečníka špičkovou hodnotu pro vlastní plodnost 122 a lehké porody.

První otelené dcery má Lyon AMT-069, který je také zástupcem plemene montbeliarde. Pochází ze stejné rodiny jako Dewalt o narodil se v ZAS Koloveč. Jeho první otelené dcery ukazují dojnější užitkový typ a dobře tvarovaná vemena.

Tečku za částí přehlídky věnované býkům strakatých plemen udělal stejně jako vloni Heron HEL-70, býk využívaný v řadě zemí. „Heron má na svém kontě více než 500 dcer a nemá konkurenci, pokud jde o zlepšování produkce kilogramů bílkovin a utváření vemen. Heron je prvním montbeliardským býkem narozeným po dovozu embrya z Francie a býkem s vysokou opakovatelností plemenných hodnot. Vyniká také vysokou plemennou hodnotou pro plodnost.

## Méně početná plemena

Z méně využívaných dojených plemen se představil geneticky bezrohý zástupce plemene jersey – býk Verdi P narozený 8. 8. 2015. Verdi pochází z TOP 1 rodiny plemene. Jeho matka matky Violet EX 90 je matkou dvojky amerického žebříčku, býka Volcano. Dále je matkou býka Valentina, který je otcem americké jedničky, býka Marcina. Verdi sice pochází z Dánska, ale byl genomicky otestován v USA s aktuální hodnotou JPI 139.

Dále se prezentoval zástupce plemene brown-swiss Harrison HUT-009. Ten se narodil v Německu, kde byl zakoupen na aukci. Jeho otcem je legendární Huray. Současná hodnota jeho genomického indexu činí 127 gGZW. Výhodou Harrisona je jeho nepřibuznost na hojně využívané býky v naší populaci Pauera, Politana, Alfonse a Adama.

## Holštýnští plemenci

V závěrečném bloku akce se za komentování šlechtitele společnosti Natural Ing. Josefa Šlejtra představilo





► Verdi je prvním bezrohým plemeníkem jersey v České republice



► Výhodou brown-swisse Harrisona je jeho nepřibuznost na hojně využívané

deset holštýnských býků v obou barevných provedeních.

První předvedený býk Appleboy je nejmladším redem Naturalu. Narodil se po dovozu embrya z USA na německé farmě Siepermann. Po svém otci (Jax P) podědil Appleboy genetickou bezrohost. Appleboy pochází ze známé rodiny Kamps-Holow Altitude EX 95. „Jeho matka je VG 85 dcerou Numera Una, za kterou následují čtyři generace krav hodnocených excelent,“ konstatoval šlechtitel a dodal, že Appleboy red je genomicky otestován v Německu s hodnotou RZG 144.

Dále do ringu vešel Bardo RED-669. Oba jeho rodiče jsou černostrakatí. Otcem je syn Alchemyho Olympian. Matka Calbret Supersire Barb RC je podle gTPI nejvýše postavenou nositelkou RC (red faktor). Také rodina Barda je velmi bohatá na vysoké známky za zevnějšek. Plemeník je genomicky prověřen v USA s hodno-

tu TPI 2300 a je doporučen spíše pro inseminaci krav než jalovic.

Dokonce deseti generacemi matek hodnocených VG nebo EX se může pochlubit geneticky bezrohý red Karlo P RED-665 z německého chovu Christofa Balduse a ze světoznámé rodiny Roxy.



► Sunway je jedním z trojice plných bratrů, kteří se umístili v první desítce prvního domácího genomického výpočtu gSIH

Předností Karla je kromě jeho genomických plemenných hodnot jeho původ bez přítomnosti dnes velmi frekventovaného býka Lawn Boye.

Prvním předvedeným mezi černostrakatými holštýny byl syn Supershota Peak narozený v červnu 2015. Jeho vysoké genomické PH (2665 gTPI v září 2015) nejsou náhodné. Peak pochází z TOP 1 holštýnské rodiny současnosti. „Z této rodiny pochází všichni současní prominenti jako například Supersire, Mogul, Balisto, Powerball, Mardi Grass, Platinum, Silver, Missouri a mnoho dalších. Peak na rozdíl od většiny jiných genomáků vychází z této rodiny přímo,“ uvedl Josef Šlejtr.

Synem výše zmíněného Missouriho je například také další předvedený býk Mr. Cobain, který pochází z rodiny matek býků Cosmopolitan a jeho americké genomické hodnoty ze září 2015 činí 2625 TPI.

Ze stejné rodiny pochází i Caelum NXB-285. Ten se narodil 3. 2. 2015 a je jedním z nejstarších synů famózního Supershota. Caelum je blízkým příbuzným býka Charley, který je nejvýše postaveným býkem dle gTPI s dostupnými konvenčními inseminačními dávkami. Charley a Caelum mají stejného otce a jejich matky jsou vlastní sestry. Caelum má již na trhu inseminační dávky a jeho současná hodnota gTPI je 2525.

Populární je podle řečníka býk Haselnuss NEO-554, který se narodil 10. listopadu 2014. Tento býk je genomicky otestován v USA a současná hodnota indexu gTPI je 2630. Jeho otcem je málo frekventovaný německý syn Mogula Modena a v pozici otce matky najdeme býka jménem Saloon.

Saloon má již prověření na dcerách a jeho výsledky v USA jsou senzační. Stojí na celkově druhém místě TPI (mezi býky prověřenými na dcerách) a v produkci lb bílkovin je dokonce nejlepší. Stejně jako Modena i býk Saloon je v původech mladých býků poměrně zřídka a to činí z Haselnusse mimořádně atraktivního plemeníka. „Haselnuss má naprosto bezchybný profil plemenných hodnot a jeho čísla se s časem dokonce mírně zlepšují. To je poměrně řídkým jevem. Není proto žádným překvapením, že poptávka po inseminačních dávkách vysoce převyšuje jeho možnosti,“ řekl o něm Ing. Šlejtr.

### Domácí šlechtění

Zástupcem domácích býků byl Ostretin Sunway NEO-438. „Jeho otcem je Numero Uno a matka pochází z rodiny Petra, podobně jako býci Imalot NEA-439, Joyalist RED-475 nebo nejlepší český geneticky bezrohý býk Polledstar NEO-267. Sunway je jedním z trojice plných bratrů, kteří se všichni umístili v první desítce prvního domácího genomického výpočtu gSIH. Sunway je ogenomován i v USA a současná hodnota jeho gTPI je 2268,“ uvedl Ing. Šlejtr.

Posledním předvedeným býkem na přehlídce byl fanfárami doprovázený Ostretin Laurin NEA-739. Podle šlechtitele jde o plemeníka hojně nasazovaného v našich podmínkách i vyváženého do řady zemí. Nyní má Laurin již dcery z opakovaného nasazení a plně potvrdil svoje předpoklady. Současná hodnota jeho SIH je 128. Laurin se vzhledem ke svému věku těší dobrému zdraví. Podobně dlouhověká byla i jeho matka Ostretin Remarlinda 1 VG 86 s celoživotní dojivostí 106 697 kg mléka. „Laurin je bez přítomnosti Omana, Goldwyna, Planeta, Shottleho, Boltana a dalších častých býků v původu. Je zlepšovatelem mléčné produkce a všech důležitých znaků zevnějšku. Solidní je i zdraví a plodnost jeho dcer. Přednostmi tohoto plemeníka jsou i střední rámec a méně výrazný mléčný typ jeho potomků. Aby byl popis kompletní, nesmíme zapomenout ani na možnost jeho využití pro inseminaci jalovic,“ uzavřel Ing. Josef Šlejtr. ■

Jana Velechovská  
Foto autorka